

սիրութեանց արատ կը բերէ: Բնաւ երբեք, միայն սա յայտնի է թէ՛ հեղինակին մեռնելէն վերջը ուրիշ գրագէտ մը՝ նորա գործերն հրատարակելու ձեռնարկէ, լոկ մութ և կամ անհասկանալի բառերու ծանօթութեամբ մը: Ինչպէս որ օրինակն կը տեսնեմք որ՝ շատ հեղինակներ՝ իրենց (գրուածոց) մութ և անխմատ գրուածոցը համար կը քննադատուին, եթէ Պ. Դուրեանի գրուածքն ալ քննադատութեան արժանի կէտեր կը պարունակեն, թո՛ղ քննադատուին, արդէն քննադատութեան ասպարէզն բաց է, թո՛ղ որ ծաղկահասակ հեղինակն՝ իւր գրուածոց պարզութեամբը յերեան գայ: Ի՞նչպէս լռենք, Պ. Դուրեանի գրուածոց մէջ Մասնաժողովոյ մի քանի անգամոց կողմէն անխմատ և մութ նկատուած տողերն՝ ուրիշ գրագէտներու՝ պարզ եւ հասկանալի կ'երեան: Ընկերութեանս անհուն երախտապարտ կը գտնուէի. (ինչպէս յուզարկաւորութեան հանգիսին նկատմամբ եմ), եթէ Պ. Դուրեանի երկասիրութիւնքը իւր

բնագրին պէս ամբողջապէս հրատարակուէր. իսկ գալով սոյն անիրաւ ձեռնարկութեան բողոքեմ, վասն զի զինքն մինչև հիմայ Պ. Դուրեանի երկասիրութեանց հրատարակիչ կը ճանչնայի և ոչ թէ սրբագրիչ. բաց աստի, Մասնաժողովոյ ատենապետ Պ. Գ. Զօպան հակասութեան մէջ կը գտնուի, փետրուար 11 թուականաւ լրագրաց մէջ հրատարակած մէկ ծանուցագրովը՝ ուր ինքն՝ զՊ. Դուրեան, Պէշիկթաշլեանի արժանաւոր յաջորդ կ'անուանէ, և յետոյ կ'իլէ հեղինակը անուանարկելու խորհուրդ մը կը յղանայ: Վերջին խօսքս սա է որ՝ մինչև հիմայ տպուած թերթերն՝ որոց մէջ հեղինակին ոգւոյն և ճաշակին հակառակ սրբագրութիւնք մտած են, նորէն տպագրուին, և ասկէ վերջն ալ Մասնաժողովոյ անհասկանալի տեսած կէտերը՝ ծանօթութեամբ միայն բաւականանալով՝ շարունակուի, ապա թէ ոչ բնագիրք ետ տրուին:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ԴՈՒՐԵԱՆ

1872 Ապրիլ 2

ԴՈՒՐԵԱՆԻ ԴԱՄԲԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

[1930 Մայիս 10 ՇԲ. Երեկոյ]

Այց մ'ըրի այսօր դամբանիդ Դո՛ւրեան.
Այն քաւ ծաղիկներ, կակաչ, մեխակ, վարդ,
Դունաս ու քախճոս, կուլային վրադ.
— Անոնց ալ հպած էր մասը մահուան:

Ըսի ինքնիրենս. իոք մեռա՞ր Դուն.
Ի՞նչ եղաւ ուղեղդ, սիրոյ այն բարի.
Նայուածքդ անուշ ինչի՞ կը փարի
Հիմայ. ի՞նչ եղաւ ու հոգիդ արքուն:

Ա՛հ. կ'ուզէի որ նման Սոկրատի
Խօսէիր մեզի մահնիդ մէջ պառկած,
Ի՛նչ որ կ'ըզգայիր նիւղ եւ անկասկած.
— Լռեցիր դուն. խօսք մ'իսկ չըսիր մեզ խրատի:

Ըսէ՛. հոգիդ այժմ կ'ըզգա՞յ մեր հոգին,
Մեր յուզումները, մեր ցար անհուն:
Ես կը հաւատամ որ անմահ ես Դուն,
Չը մեռաւ հոգիդ մահուր եւ անգիւն:

Այց մ'ըրի այսօր դամբանիդ Դո՛ւրեան.
Մեռած էին հո՛ն ծաղիկներ բոլոր,
Լքած՝ հեկեկանք, երգեր սխրոր.
Բայց կ'ապրէր հոգիդ մեր մէջ աներկ'ւան:

Բ. Ե.